

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia SA:	Małgorzata Bohun
Sędzia SA:	Tadeusz Nowakowski (spr.)
Sędzia SA:	Aleksandra Marszałek

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 r. na posiedzeniu niejawnym we Wrocławiu

sprawy z wniosku uprawnionego: **Syndyka Masy Upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą we W.**

przy udziale obowiązanym: **M. L., J. L. (1), D. K., J. L. (2)**

o udzielenie zabezpieczenia

na skutek zażaleń obowiązanym

na postanowienie Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 29 października 2012 r. sygn. akt I Co 395/12

p o s t a n o w i a:

I. uchylić rozstrzygnięcie zamieszczone w punkcie 1.II zaskarżonego postanowienia;

II. w pozostałym zakresie zażalenia oddalić oraz oddalić wnioski obowiązanym o złożenie przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w punkcie 1 zabezpieczył roszczenie uprawnionego, przed wszczęciem procesu, przeciwko obowiązanym

- o uznanie czynności prawnej zbycia udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) sp. z o.o. dokonanej przez (...) S.A. z siedzibą

we W. na rzecz obowiązanym w dniu 15.04.2008 r. za bezskuteczną wobec masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej z siedzibą

we W. oraz

- o uznanie czynności prawnej w postaci porozumień zawartych przez (...) S.A. z siedzibą we W. z M. L.

i J. L. (1) w dniu 15.01.2008 r., na mocy których (...) S.A. zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia za utracone korzyści w wyniku odstąpienia przez (...) S.A. od umowy sprzedaży nieruchomości obowiązanym M. L. i J. L. (1)

w wysokości wartości mających być przedmiotem zbycia za bezskuteczne wobec masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej przez:

I. zakazanie obowiązany zbywania i obciążania przysługujących im udziałów w spółce (...) sp. z o.o. wpisanej do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...);

II. zakazanie obowiązany korzystania z przysługującego im w spółce (...) sp. z o.o. prawa głosu w zakresie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości położonej pod adresem (...) we W., dla której Sąd Rejonowy (...)W. prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...);

III. zakazanie obowiązany korzystania z przysługującego im w spółce (...) sp. z o.o. prawa głosu w zakresie wyrażenia zgody na zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa spółki wpisanego w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem (...) lub jego zorganizowanej części oraz na ustanawianie na nich ograniczonego prawa rzeczowego;

W pozostałym zaś zakresie Sąd I instancji wniosek uprawnionego oddalił (pkt 2) i wyznaczył uprawnionemu termin dwóch tygodni na wytoczenie powództwa przeciwko obowiązany o uznanie czynności prawnej zbycia udziałów w (...) sp. z o.o. na rzecz uczestników postępowania, dokonanej w dniu 15.04.2008 r. za bezskuteczną wobec masy upadłości (...) S.A. z siedzibą we W. oraz o uznanie czynności prawnej w postaci porozumień zawartych przez (...) S.A. z M. L. i J. L. (1) w dniu 15.01.2008 r., na mocy których (...) S.A. zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia za utracone korzyści w wyniku odstąpienia przez (...) S.A. od umowy sprzedaży nieruchomości obowiązany M. L. i J. L. (1) w wysokości wartości mających być przedmiotem zbycia za bezskuteczne wobec masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej (pkt 3), a także oddalił wniosek uprawnionego o zasądzenie od obowiązanych kosztów postępowania zabezpieczającego.

Powołując się na treść art. 730 § 1 k.p.c., art. 730¹ § 1 k.p.c. i art. 755 § 1 k.p.c. oraz art. 527 k.c. Sąd I instancji wskazał, iż uprawniony uprawdopodobnił przysługujące mu roszczenia wobec obowiązanych, jak i interes prawny w udzieleniu mu zabezpieczenia.

Zażalenia na powyższe orzeczenie wnieśli obowiązani, zarzucając:

1. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że (...) S.A. zbył udziały w spółce (...) na rzecz obowiązanych za zbyt niską kwotę w stosunku do wartości tych udziałów, w sytuacji gdy transakcje te dokonane zostały po cenach rynkowych;

2. naruszenie prawa procesowego, tj.:

a) art. 730⁽¹⁾ § 1 k.p.c. w zw. z art. 730 § 1 k.p.c. w zw. z art. 527 § 1 k.c., przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że wnioskodawca uprawdopodobnił roszczenie wobec obowiązanych, w sytuacji gdy Sąd I instancji w zakresie uprawdopodobnienia roszczenia orzekał w istocie wyłącznie na podstawie opinii sporządzonej na zlecenie Prokuratury Rejonowej dla W., a nadto uznanie, że zawarcie porozumienia z 15.01.2008 r. w przedmiocie zobowiązania się przez (...) S.A. do zapłaty wynagrodzenia za utracone korzyści w wyniku odstąpienia od umowy sprzedaży nieruchomości za bezskuteczną w stosunku do masy upadłości, gdy wnioskodawca nie uprawdopodobnił, że czynność ta stanowiła wytworzenie sztucznego zobowiązania;

b) art. 755 § 1 pkt. 1 k.p.c., przez zakazanie obowiązany korzystania z przysługującego im w spółce (...) sp. z o.o., prawa głosu w zakresie wyrażania zgody na:

- zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz na ustanawianie na nich ograniczonego prawa rzeczowego, w sytuacji gdy powyższy zakaz ingeruje w wewnętrzne funkcjonowanie osoby prawnej, która jest podmiotem zewnętrznym wobec stron toczącego się postępowania;

- zbycie nieruchomości położonej pod adresem (...) we W., w sytuacji gdy nieruchomość ta nie była i nie jest własnością spółki, a stanowi własność (...) Towarzystwa Schronisk (...) w W.;

c) art. 730¹ § 3 k.p.c., przez zakazanie obowiązany korzystania z przysługującego im w spółce (...) sp. z o.o. prawa głosu w zakresie wyrażania zgody na zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz na ustanawianiu na nich ograniczonego prawa rzeczowego, w sytuacji gdy zabezpieczenie nie może obciążać obowiązanych ponad potrzebę, a nadto orzeczenie przywołanego wyżej zakazu skutkować będzie szkodą spółki na kwotę 1.800.000 zł związaną z wypowiedzeniem umowy kredytu, co w efekcie może spowodować postawienie stabilnej finansowo spółki w stan upadłości, a ponadto szkodę obowiązanej M. P. – L., w kwocie 260.000 zł związaną z udzielonymi spółce pożyczkami.

d) art. 730¹ § 2 k.p.c., przez zakazanie obowiązany korzystania z przysługującego im w spółce (...) sp. z o.o. prawa głosu w zakresie wyrażania zgody na zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa spółki, w sytuacji gdy spółka nie wyzbywa się żadnych składników majątkowych, prowadzi stabilną działalność gospodarczą i jest beneficjentem projektów unijnych oraz czyni inwestycje na rozwój własny;

3. naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 152 k.s.h. w zw. art. 55¹ k.c., przez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że udział w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością to bezpośredni udział w majątku tejże spółki, podczas gdy udział stanowi wiążkę uprawnień majątkowych i korporacyjnych przysługujących jego właścicielowi w stosunku do spółki, która jest osobnym podmiotem praw i obowiązków.

Wskazując na powyższe, obowiązani wnieśli o zmianę zaskarżonego postanowienia przez oddalenie wniosku o zabezpieczenie w całości oraz o zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, a także o dopuszczenie dowodów z szeregu dokumentów załączonych do zażalenia.

Nadto skarżący M. L., J. L. (1), D. K. wnieśli również o zobowiązanie uprawnionego do złożenia kaucji w wysokości 1.800.000 zł na zabezpieczenie ich roszczeń powstałych w wyniku wykonania zabezpieczenia, zaś J. L. (2) wniosła o ustalenie tej kaucji na kwotę 270.000 zł.

W odpowiedziach na zażalenia, uprawniony wniósł o ich oddalenie i zasądzenie na jego rzecz od obowiązanych kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Po prawomocnym rozpoznaniu zażaleń obowiązanych na postanowienie

Sądu Okręgowego z dnia 30.11.2012 r. w przedmiocie sprostowania postanowienie o zabezpieczeniu (w sprawie sygn. akt I ACz 130/13) możliwym stało się rozważanie zarzutów skarżących zawartych w zażaleniach skierowanych przeciwko postanowieniu z dnia 29.10.2012 r., wydanemu w przedmiocie zabezpieczenia.

Sąd Odwoławczy uznał, że zażalenia obowiązków na orzeczenie Sądu I instancji z dnia 29.10.2012 r., jedynie w niewielkiej części zasługiwały na uwzględnienie, tj. w zakresie w jakim kwestionowały rozstrzygnięcie tego Sądu zamieszczone w punkcie 1.II zaskarżonego postanowienia.

W powyższym bowiem punkcie Sąd ten zakazał obowiązkowym korzystania z przysługującego im w spółce (...) prawa głosu w zakresie wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości położonej pod adresem (...) we W. dla której Sąd Rejonowy (...) we W. prowadzi księgę wieczystą o numerze KW (...).

Jednakże tej treści żądanie (sposób zabezpieczenia) nie było objęte przedmiotem wniosku o udzielenie zabezpieczenia w niniejszej sprawie. Uprawniony bowiem wnosił o orzeczenie wobec zobowiązanych zakazu korzystania z prawa głosu w zakresie wyrażania zgody na poddzierżawienie lub oddanie do bezpłatnego używania nieruchomości lub innego rozporządzania prawem dzierżawy nieruchomości w postaci działki i posadowionego na niej budynku Hotelu (...), znajdującego się pod adresem (...) (k. 5). Sąd I instancji rozważając natomiast zasadność zabezpieczenia przez zakazanie obowiązkowym korzystania

z prawa głosu w zakresie wyrażania zgody na zbycie nieruchomości położonej pod adresem (...) we W., w istocie rozważał żądanie

nie objęte treścią wniosku uprawnionego. Z tych też względów rozstrzygnięcie tego Sądu w powyższym zakresie musiało zostać uchylone (skasowane),

na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.,

o czym orzeczono w punkcie I sentencji. Brak było przy tym podstaw do umorzenia w tym zakresie postępowania, czy też oddalenia w tej części wniosku

o zabezpieczenie, skoro postępowanie o zakazanie obowiązkowym korzystania

z prawa głosu w zakresie wyrażania zgody na zbycie nieruchomości nigdy nie było objęte treścią wniosku uprawnionego, a więc w istocie też nigdy nie zawisło przed Sądem. Zaakcentować w tym miejscu trzeba, iż zakres pojęcia

„zbycie nieruchomości” (w przedmiocie którego orzekł Sąd Okręgowy) odnosi

się, co do zasady, do rozporządzenia prawem własności nieruchomości przez

m.in. sprzedaż, darowiznę, zamianę i nie jest tożsamy z pojęciem „poddzierżawienie lub oddanie do bezpłatnego używania nieruchomości”, które to pojęcie odnosi

się do sfery posiadania rzeczy (i które objęte było treścią wniosku uprawnionego).

Jednocześnie wskazać należy, iż uprawniony miał świadomość tego, iż treść rozstrzygnięcia zamieszczona w pkt 1.II postanowienia z dnia 29.10.2012 r., wydanego w przedmiocie zabezpieczenia nie odpowiada treści jego żądania, czego wyrazem było złożenie przez niego wniosku o uzupełnienie tego postanowienia przez orzeczenie wobec zobowiązanych zakazu korzystania z prawa głosu w zakresie wyrażania zgody na poddzierżawienie lub oddanie do bezpłatnego używania nieruchomości lub innego rozporządzania prawem dzierżawy nieruchomości

w postaci działki i posadowionego na niej budynku Hotelu (...), znajdującego się pod adresem (...) (k. 85). Uprawniony zaniechał jednak zaskarżenia rozstrzygnięcia w przedmiocie zabezpieczenia zamieszczonego

w punkcie 2 postanowienia z dnia 29.10.2012 r., w którym to Sąd (jak można domniemywać) oddalił żądanie uprawnionego o orzeczenie wobec zobowiązanych zakazu korzystania z prawa głosu w zakresie wyrażania zgody na poddzierżawienie lub oddanie do bezpłatnego używania nieruchomości. Nadto uprawniony nie wniósł również zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 30.11.2012 r., którym Sąd ten (w punkcie II) oddalił jego wniosek o uzupełnienie orzeczenia w przedmiocie zabezpieczenia. Bez znaczenia pozostaje przy tym, iż Sąd I instancji w punkcie

I powyższego orzeczenia dokonał z urzędu sprostowania postanowienia

w przedmiocie zabezpieczenia, skoro to rozstrzygnięcie, na skutek zażalenia obowiązków, zostało prawomocnie uchylone, gdyż brak było przesłanek

z art. 350 § 1 k.p.c. skutkujących możliwością wydanie tej treści rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy.

Przechodząc natomiast do analizy pozostałych zarzutów zawartych w zażaleniach obowiążanych, stwierdzić należy, iż okazały się one nieuzasadnione.

Na wstępie wskazać przy tym należy, iż na gruncie przepisów zawartych w art. 730 i nast. k.p.c., celem udzielenia zabezpieczenia jest zwiększenie skuteczności postępowania cywilnego przez zapewnienie, że pomimo upływu czasu koniecznego dla rozstrzygnięcia sprawy, możliwym będzie osiągnięcie zamierzonych przez stronę celów tego postępowania. W tym też szeroko pojmowanym zakresie dokonywać należy oceny łącznego zaistnienia przesłanek określonych

w art. 730¹ § 1 k.p.c., a warunkujących udzielenie zabezpieczenia w postaci uprawdopodobnienia roszczenia i interesu prawnego w uzyskaniu zabezpieczenia, zdefiniowanego w § 2 cytowanego przepisu. Przy czym podkreślić trzeba, iż art. 730¹ § 1 k.p.c. nie nakłada na stronę obowiązku udowodnienia dochodzonego roszczenia, czy też jego uprawdopodobnienia w stopniu graniczącym z pewnością, a wymaga jedynie by prima facie istniała szansa na jego istnienie.

Mając na uwadze powyższe oraz dokumenty załączone przez wnioskodawcę w niniejszej sprawie, stwierdzić należy, iż uprawniony prima facie uprawdopodobnił, że wobec obowiążanych przysługuje mu roszczenie z art. 527 k.c. Sąd Apelacyjny,

w składzie orzekającym w niniejszej sprawie, reprezentuje inne stanowisko niż to wynikające z przywoływanego przez obowiążanych postanowienia

z dnia 5.12.2012 r., I ACz 2236/12. Odmienność powyższego stanowiska wynika również w części z tego, iż okoliczności faktyczne istniejące w sprawie niniejszej nie były ściśle tożsame z tymi ujawnionymi w sprawie rozpoznawanej pod sygn. I ACz 2236/12, w szczególności w zakresie podejmowanych działań oraz intensyfikacji i rozmiaru prowadzonej działalności przez (...) sp. z o.o.

W szczególności za chybione należy uznać zarzuty skarżących jakoby

Sąd I instancji naruszył art. 730¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 730 § 1 k.p.c. w zw.

z art. 527 § 1 k.c. przyjmując, iż wnioskodawca uprawdopodobnił roszczenie przysługujące wobec zobowiążanych. Zważyć bowiem trzeba, że na etapie postępowania zabezpieczającego wnioskodawca nie musi wykazać i udowodnić przysługującego mu roszczenia, czy też uprawdopodobnić jego istnienie w stopniu graniczącym z pewnością, wystarczające bowiem jest by uprawdopodobnił,

że prima facie istnieje szansa na jego istnienie. Tym samym, ogólnie rzecz ujmując, w sytuacji gdy uprawniony konstruuje swoje roszczenie wobec obowiążanych

na podstawie art. 527 k.c., winien uprawdopodobnić, iż posiada wierzytelność wobec dłużnika, że dłużnik dokonując określonej czynności działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, a w jej wyniku dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności, a nadto to, iż osoba trzecia (obowiążani) o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć, lub też, że zaistniały przesłanki określone w art. 527 § 3 i 4 k.c.

Analizując natomiast treść wniosku i dokumentów, zaoferowanych w niniejszej sprawie przez uprawnionego, stwierdzić należy, iż uprawdopodobnił

on, że przysługuje mu wobec obowiążanych roszczenie o uznanie za bezskuteczną umowy zbycia udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) sp. z o.o., dokonanej przez (...) S.A. we W. na rzecz obowiążanych w dniu 15.04.2008 r., jak i porozumień z dnia 15.01.2008 r.

Uprawniony (syndyk masy upadłości (...) S.A. w upadłości likwidacyjnej) działający w niniejszym postępowaniu na rzecz wierzycieli (...) S.A. w upadłości (art. 179 p.u.n. i art. 131 p.u.n.) uprawdopodobnił bowiem, że dłużnik (...) S.A.), dokonując w dniu 15.04.2008 r. umowy zbycia udziałów spółki (...) sp. z o.o. zbył te udziały za kwotę łącznie niższą o ok. 500.000 zł od ich wartości rynkowej (co wynika z opinii prywatnej przedłożonej przez uprawnionego

w odpowiedzi na zażalenia), a nadto, iż w istocie w ramach powyższego zbycia udziałów (...) S.A. nie uzyskał świadczenia wzajemnego, tj. środków pieniężnych w łącznej kwocie 1.300.200 zł, za udziały przejęte przez obowiązane, D. K. i J. L. (2), a tym samym stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności, a więc działał

ze świadomością pokrzywdzenia swoich wierzycieli, a osoba trzecia (obowiązani)

– mając na uwadze, że J. L. (1) był przewodniczącym rady nadzorczej

(...) S.A. oraz jej akcjonariuszem, a M. L. była prezesem zarządu (...) S.A. i jej akcjonariuszem, zaś D. K.

i J. L. (2) ich dziećmi – o tym wiedzieli (art. 527 § 1 i 3 k.c.).

Podkreślić bowiem trzeba, iż nie ma przeszkód w korzystaniu z domniemania wynikającego z art. 527 § 3 k.c. w sytuacji, gdy dłużnik lub osoba trzecia są osobami prawnymi, jeżeli pozostają one względem siebie w bliskim stosunku. Domniemanie prawne przewidziane w tym przepisie może być zastosowane, gdy stosunek bliskości istniał w chwili dokonywania czynności prawnej (tak M. Pyziak-Szafnicka (w):

System prawa prywatnego, t. 6, s. 1266). Tym samym, dla oceny działania dłużnika (spółki akcyjnej) w złej wierze, istotne znaczenie (co do zasady) ma świadomość osób wchodzących w skład organów spółki. Zgodzić się przy tym trzeba z oceną Sądu I instancji, iż z uwagi na występujące pomiędzy obowiązanymi powiązania rodzinne oraz powiązania osobiste pomiędzy nimi, a dłużnikiem (...) S.A.),

a także chronologię wydarzeń (tj. odstąpienie przez (...) S.A. – w skład której organów wchodził obowiązani – od umów sprzedaży lokali mieszkalnych zawartych z obowiązanymi. Następnie zawarcie przez (...) S.A. z obowiązanymi M. L. i J. L. (1) porozumień z dnia 15.01.2008 r., mocą których obowiązanym – członkom organów spółki (...) S.A. – przyznano wynagrodzenie

z tytułu utraconych korzyści w następstwie odstąpienia od umowy sprzedaży lokali przez spółkę (...) S.A. Później zaś dokonanie przez obowiązanym darowizny wierzytelności wynikających z powyższych porozumień na rzecz córek, tj. obowiązanym J. L. (2) i D. K.) zasadnym

i koniecznym było łączne badanie przesłanek z art. 527 k.c. w stosunku do całości stosunków i czynności wygenerowanych przez obowiązanym. W kontekście

zaś wyżej opisanych stosunków osobistych i relacji gospodarczych łączących strony, za nietrafne należy uznać twierdzenia skarżących, że wnioskodawca

nie uprawdopodobnił, iż porozumienia z dnia 15.01.2008 r. stanowiły jedynie sztucznie wytworzone zobowiązania, na potrzeby zawarcia, niespełna trzy miesiące później, umowy zbycia udziałów spółki (...) sp. z o.o.

Jednocześnie wskazać należy, że bez znaczenia przy tym na etapie postępowania zabezpieczeniowego pozostaje prowadzona przez skarżących

w zażaleniach polemika z wnioskami i sposobem sporządzenia opinii przedłożonych przez uprawnionego. Przedłożone bowiem przez uprawnionego opinie i pływające

z nich wnioski na etapie postępowania zabezpieczającego uznać należy

za wystarczające dla przyjęcia, że uprawdopodobnił on swoje roszczenia. Niewątpliwie zaś kwestie związane z ustaleniem wartości rynkowej udziałów

(...) sp. z o.o., jak też ekonomicznej zasadności zawarcia przez spółkę (...) S.A. porozumienia z dnia 15.01.2008 r. z obowiązanymi

M. L. i J. L. (1), będą przedmiotem dalszego postępowania w sprawie wszczętej przez uprawnionego przeciwko obowiązanym. Wyniki zaś tego postępowania i zgromadzone w nim dowody oczywiście rzutować będą na ocenę zasadności dochodzonego przez uprawnionego roszczenia, a zatem stosownie do ich treści, obowiązani będą mogli wnioskować o uchylenie lub zmianę udzielonego zabezpieczenia.

Chybione są również zarzuty skarżących (m.in. dotyczące naruszenia

art. 152 k.s.h. w zw. z art. 55¹ k.c.), za pomocą których podnoszą oni, że wartość

i skład majątku spółki (...) sp. z o.o. nie ma przełożenia

na wartość jej udziałów. Choć bowiem zgodzić się trzeba z obowiązanymi,

iż czym innym jest majątek spółki (...) sp. z o.o., a czym innym wartość udziałów tej spółki, to jednak nie sposób już podzielić prezentowanego przez nich rozumowania, jakoby pomiędzy tymi wartościami (tj. składem i majątkiem spółki, a wartością rynkową jej udziałów) nie było żadnej zależności i powiązań.

Oczywistym bowiem jest, że im większy jest majątek spółki z o.o. i im atrakcyjniejszy i trwalszy ekonomicznie jest jego skład, tym większa jest też wartość rynkowa udziałów takiej spółki. Z kolei nikły majątek przedsiębiorstwa (spółki), co do zasady, skutkuje odpowiednio mniejszą wartością rynkową udziałów takiej spółki. Powoływany natomiast przez skarżących w ramach powyższej grupy zarzutów

art. 55¹ k.c., o tyle nie ma istotnego znaczenia, iż pomija on zawarte w k.s.h. przepisy *lex specialis* (art. 491 k.s.h. i nast.), które zawsze przejęcie całości, czy też części majątku spółki z o.o., jak też połączenie spółek, wiążą z przejęciem jej udziałów. Powyższe zatem również świadczy o tym, że wartość majątku spółki i wartość jej udziałów pozostają z sobą w ścisłym związku.

W kontekście powyższego, za nieuzasadnione należało uznać również dalsze zarzuty skarżących, a dotyczące naruszenia art. 755 § 1 pkt. 1 k.p.c.

i art. 730¹ § 3 k.p.c., w zakresie orzeczonego obowiązaniem w ramach zabezpieczenia zakazu korzystania z przysługujących im w spółce (...) sp. z o.o. praw korporacyjnych w zakresie wyrażania zgody na zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz na ustanawianie na nich ograniczonego prawa rzeczowego.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w składzie orzekającym, powyższy sposób zabezpieczenia powództwa wnioskodawcy o uznanie czynności prawnej

za bezskuteczną jest dopuszczalny i ma swe uzasadnienie w przepisie

art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c., który to przepis przewiduje unormowanie praw i obowiązków stron na czas trwania postępowania. Podzielić też należy w części stanowisko prawne Sądu Okręgowego, że uprawniony wykazał interes prawny w zabezpieczeniu powództwa przez zakazanie na czas trwania procesu wykonywania przez obowiązanych konkretnych i ściśle określonych praw korporacyjnych.

Zaakcentować przy tym trzeba, iż obowiązani nie zostali pozbawieni

wykonywania wszelkich praw korporacyjnych (co niewątpliwie byłoby nadmiernym

dla nich obciążeniem) lecz jedynie tych praw, których dalsze wykonywanie przez obowiązanych mogłoby uniemożliwić lub utrudnić wykonanie wyroku w sprawie

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną lub w inny sposób uniemożliwić

lub poważnie utrudnić osiągnięcie celu tego postępowania. Jak już bowiem wyżej wskazywano, wartość i skład majątku spółki wpływa na wartość rynkową

jej udziałów. Interes uprawnionego w sprawie o uznanie czynności prawnej zbycia udziałów za bezskuteczną wyraża się zaś tym, aby udziały będące przedmiotem

tej umowy posiadały określoną wartość rynkową. Tylko bowiem wtedy ochrona udzielona jego roszczeniu nie będzie iluzoryczna. Z tych też względów, zasadnym jest w celu zabezpieczenia podlegającego ochronie interesu uprawnionego, zakazanie obowiązany wyrażania zgody na zbycie lub wydzierżawienie przedsiębiorstwa spółki lub jego zorganizowanej części oraz na ustanawianiu

na nich ograniczonego prawa rzeczowego. Dokonanie bowiem powyższych czynności przez obowiązanych niewątpliwie wpłynęłoby na wartość rynkową udziałów spółki (...) sp. z o.o.

Podkreślić przy tym należy, iż obowiązani w zażaleniu właściwie nie podają żadnych konkretnych okoliczności, faktów, które świadczyłyby o tym, że powyższy sposób zabezpieczenia obciąża ich ponad miarę. Odwołują się oni jedynie do treści art. 201 § 1 k.s.h., który stanowi, iż to zarząd prowadzi sprawy spółki

i ją reprezentuje, a tym samym również podejmuje czynności wykonawcze

w celu zbycia nieruchomości, czy przedsiębiorstwa spółki. Skarżący pomijają jednak przy tym, iż aby doszło w ogóle do podejmowania tych czynności wykonawczych, uprzednio musi być wyrażona przez nich, jako współników zgoda na zbycie przedsiębiorstwa spółki, czy też określonego jej majątku (art. 228 pkt 3 i 4 k.s.h.),

a nadto, iż zasadniczo to wspólnicy decydują o spółce, a zarząd jest jedynie organem wykonawczym spółki, powoływanym i odwoływanym, co do zasady, przez wspólników (art. 201 § 4 k.s.h, art. 203 k.s.h.), który za swoje działania odpowiada przed walnym zgromadzeniem, a więc w istocie przed wspólnikami (art. 228 pkt 1 i 2, art. 231 § 2 pkt 1 i 3 k.s.h.).

Mając na uwadze wszystkie wskazane wyżej okoliczności, uznać należało, iż wnioskodawca uprawdopodobnił istnienie interesu prawnego w udzieleniu mu zabezpieczenia. Nie można bowiem podzielić twierdzeń skarżących, iż ewentualna sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki nie wpłynie na wykonalność ewentualnego orzeczenia o bezskuteczności wobec uprawnionego umowy sprzedaży udziałów z dnia 15.04.2008 r. W przypadku bowiem korzystnego dla uprawnionego rozstrzygnięcia sporu będzie on mógł się zaspokoić właśnie z tych udziałów, przy czym, co oczywiste, zaspokojenie to będzie możliwe wtedy, gdy udziały te będą przedstawiać określoną wartość rynkową, która niewątpliwie może być znacznie niższa w przypadku wyzbycia się przez spółkę (...) sp. z o.o. majątku bądź też głównych składników tego majątku.

Odnosząc się jeszcze na koniec do zawartych w zażaleniach obowiązanych wniosków o złożenie kaucji przez uprawnionego, wskazać należy, iż wnioski

te, jako nieuzasadnione, nie zostały przez Sąd Apelacyjny uwzględnione.

Zgodnie bowiem z treścią art. 739 § 1 zd. 1 k.p.c. wykonanie postanowienia

o udzieleniu zabezpieczenia Sąd może uzależnić od złożenia przez uprawnionego kaucji na zabezpieczenie roszczeń obowiązanych powstałych w wyniku wykonania postanowienia o zabezpieczeniu. Obowiązani natomiast w zażaleniu nie wyjaśnili

w przekonujący sposób jakiego rodzaju i w jakiej wysokości szkoda miałyby

im zostać wyrządzona na skutek wykonania orzeczenia Sądu I instancji

w przedmiocie zabezpieczenia, które to orzeczenie przecież nie wpływa w żaden bezpośredni sposób na możliwość prowadzenia bieżącej działalności przez spółkę (...) sp. zo.o., czy też czynienia przez nią dalszych inwestycji.

W szczególności wskazać należy, iż przedłożona przez obowiązanych umowa

o dofinansowanie Projektu „budowa barki-restauracji na wodzie”, jak i umowa kredytu inwestycyjnego, wykazują jedynie, że spółka (...) realizowała określoną inwestycję, która (co wynika z umowy kredytowej) winna być zakończona do dnia 31.05.2011 r. (k. 227). Tym samym postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia wydane w dniu 29.10.2012 r. nie może mieć już wpływu na realizację tej inwestycji. Z kolei nie sposób też uznać, że wykonanie przez uprawnionego udzielonego zabezpieczenia ma bezpośrednie przełożone na możliwości płatnicze spółki (...), w tym zdolność do spłaty kredytu zaciągniętego

w Banku (...) S.A.

Z tych też względów Sąd Odwoławczy żądanie obowiązanych o zobowiązanie uprawnionego do złożenia kaucji na zabezpieczenie oddalił, jako nieuzasadnione. Ogólne bowiem twierdzenia zawarte w zażaleniach obowiązanych, nie dowodzą,

ani też nie uprawdopodobniają tego, że wykonanie przedmiotowego orzeczone może wyrządzić im szkodę. Nadto jedynie już na marginesie zauważyć należy, iż umowy pożyczki zawarte między obowiązującą M. L., a (...) sp. z o.o., miały zostać spłacone przez spółkę (...) do dnia 30.06.2012 r. i do dnia 31.12.2012 r. (k. 473-477). Obowiązani nie wykazali przy tym, ani nie twierdzili, że spłata tych zobowiązań przez spółkę nie nastąpiła. Tym samym treść tych umów również nie może mieć istotnego znaczenia dla oceny wykonalności postanowienia o zabezpieczeniu jak i wniosków obowiązanych

o zobowiązanie uprawnionego do złożenia kaucji na zabezpieczenie.

Nie wykazują one bowiem w żaden sposób, że wykonanie przedmiotowego orzeczenie (które jak już wyżej wskazywano, nie wpływa na możliwość prowadzenia bieżącej działalności przez spółkę, a jego jedynym celem jest uniemożliwienie obowiązany doprowadzenia do spadku wartości majątku spółki, a tym samym wartości rynkowej jej udziałów) może grozić dla obowiązanych szkodą.

Reasumując stwierdzić zatem należy, iż wnioskodawca na etapie postępowania zabezpieczającego uprawdopodobnił zarówno swoje roszczenie wobec obowiązanych jak i interes prawny w udzieleniu mu zabezpieczenia.

Z tych też względów, zaskarżone postanowienie należy uznać za prawidłowe

(za wyjątkiem rozstrzygnięcia zamieszczonego w pkt 1.II, o czym była już wyżej mowa), a zażalenie na nie, jako nie zawierające uzasadnionych podstaw, oddalić.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw.

z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., orzeczono jak w punkcie 2 sentencji.

Z kolei rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania zażaleniowego, stosowanie do treści art. 108 § 1 k.p.c.

i art. 745 k.p.c., wyda Sąd I instancji

w orzeczeniu kończącym postępowanie o uznanie czynności prawnej

za bezskuteczną, mając na uwadze ostateczny wynik tego (głównego) postępowania.

MW